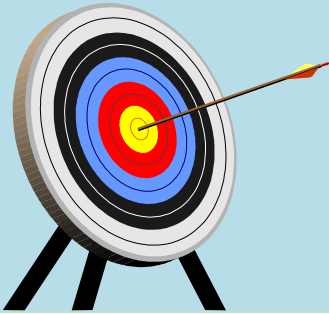

فصل اول

من بزرگ‌تر می‌شوم

اهداف فصل:

اهمیت شناسنامه در زندگی و اطلاعاتی که در آن ذکر می‌شود.
انواع تغییراتی که بعد از تولد در هر انسان به وجود می‌آید.
آشنایی با خط زمان.
آشنایی با تفاوت‌ها و شباهت‌هایی که بین انسان‌ها وجود دارد.

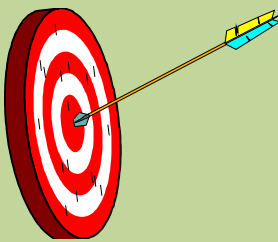

آیا می‌دانید که شواهد و تجربیات نشان می‌دهد که هیچ دو نفری اثر انگشت کاملاً یکسان ندارند.

درس

دنیا آدم

۱

اهداف درس:

آشنایی با مفهوم، اهمیت و کاربردهای شناسنامه
آشنایی با جزئیات ذکر شده در شناسنامه
آشنایی با علت وجود شماره‌ی ملی برای هر فرد
آشنایی با اهمیت تاریخ تولد
آشنایی با مسائل مربوط به زمان تولد

فلاصه‌ی درس

اولین جایی که نوزاد پس از به دنیا آمدن، در آن حضور دارد، **بیمارستان** است و جهت جلوگیری از جابجا شدن نوزادان، آنها را به دو روش شناسایی می‌کنند:

۱) کف پای نوزاد را با استفاده از جوهر، جوهری می‌کنند و در برگی مشخصات نوزاد ثبت می‌کنند.

۲) بر روی یک دستبند، ویژگی‌هایی از جمله **نام خانوادگی، نام مادر، قد، جنسیت (دختر و پسر بودن) و وزن** را ثبت می‌کنند و آن را به مچ نوزاد می‌بندند.

- نوزادان زمانی که به دنیا می‌آیند، بدن بسیار حساس و ظریفی دارند و به همین دلیل نیاز به مراقبت بیشتری دارند. زیرا استخوان‌های آنها کاملاً محکم نشده است.

- **اولین شخصی** که نوزاد را پس از تولد بغل می‌گیرد، **پرستار** است و آن را به مادر نوزاد تحویل می‌دهد.

- نوزادان در بدو تولد، حس بیناییشان به خوبی کار نمی‌کند، **اما صداها** را به خوبی می‌شنوند.

- بعد از تولد یک نوزاد، پدر و مادر وظیفه‌ی گرفتن شناسنامه را برای نوزاد دارند. شناسنامه را اداره‌ی ثبت احوال صادر می‌کند.

شناسنامه نشان دهنده‌ی **هویت و ملیت** یک فرد می‌باشد.

در شناسنامه اطلاعاتی از جمله شماره‌ی **شناسنامه یا کد ملی** (شماره‌ی ۱۰ رقمی خاصی است که به هر فرد خاصی تعلق دارد، مانند اثر انگشت که مخصوص به هر انسان می‌باشد). نام و نام خانوادگی، نام پدر و مادر، محل تولد، تاریخ تولد، **شماره‌ی سریال شناسنامه** (شماره‌ی ۶ رقمی که در صفحه‌ی اول شناسنامه که به صورت عمودی یا افقی نوشته شده است.) در آن ذکر شده است. شناسنامه نشان می‌دهد هر فرد از چه **خانواده و ملیتی** است.

از شناسنامه در بخش‌های مختلفی استفاده می‌شود که در اینجا به چند مورد از آنها اشاره شده است: ثبت نام در مدرسه، گرفتن دفترچه‌ی بیمه، کار، ازدواج و.....

در اولین فرصت یک کپی از شناسنامه‌ها بگیر و در کتابت بچسبان. شماره‌ی ملی و سایر اطلاعاتی که داخل شناسنامه‌ها ذکر شده است را بخوان. (در صورتی که دوست داشتی می‌توانی کد ملی‌ات را به خاطر بسپاری.)

تحقیق و پژوهش گروهی

دانش آموز زیرک! شناسنامه خود، پدر و مادرت را بیاور و با دقت بین که چه اطلاعاتی از شناسنامه‌ی تو در شناسنامه‌ی والدینت نیز ثبت شده است.

پرسش‌های درس ۱

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

- ۱- نوزادان هنگام تولد، ..... را خوب می‌شنوند.
- ۲- ما با کمک .....، متوجه هویت افراد می‌شویم.
- ۳- کد ملی دارای ..... رقم می‌باشد.
- ۴- مکانی که نوزاد در آنجا به دنیا می‌آید، ..... است.
- ۵- بر روی دستبند نوزاد مشخصاتی چون نام خانوادگی، نام مادر، .....، و قد یادداشت شده است.
- ۶- کف پای نوزادان را پس از به دنیا آمدن، ..... کرده و در برگه‌ی مشخصات او می‌زنند.
- ۷- شناسنامه‌ی هر فرد را ..... باید از اداره‌ی ..... دریافت کنند.
- ۸- نوزادان پس از به دنیا آمدن به دلیل داشتن حس .....، صداها را به خوبی تشخیص می‌دهند.
- ۹- به شماره‌ی ۱۰ رقمی داخل شناسنامه، ..... می‌گویند.

عبارت صمیع را از داخل پراتز انتخاب کنید.

- ۱- پس از به دنیا آمدن نوزاد (کف دست - کف پای) او را جوهری می کنند و در برگه‌ی مشخصات او می زنند.
- ۲- مشخصات نوزاد را بر روی (برگه - دستبند) می نویسند.
- ۳- حس (شنوایی - بینایی) نوزاد در زمان تولد ضعیف است.
- ۴- اولین شخصی که نوزاد را پس از به دنیا آمدن به مادرش تحویل می دهد، (مادر بزرگ - پرستار) است.
- ۵- شناسنامه نشان دهنده‌ی (هویت - شخصیت) افراد می باشد.
- ۶- نام قدیمی شناسنامه، (سجل - سند) است.
- ۷- برای جلوگیری از جابجا شدن نوزادان در بیمارستان، پس از تولد دور دست آن‌ها را (جوهری می کنند - دستبند می بندند).
- ۸- معمولاً جایی که نوزاد در آنجا به دنیا می آید، (بیمارستان - خانه) است.

در مقابل عبارت صمیع، (ص) و در مقابل عبارت غلط، (غ) قرار دهید.

- ۱- برای گرفتن شناسنامه باید به اداره‌ی ثبت احوال مراجعه کنیم.
- ۲- به شماره‌ی ۱۰ رقمی در شناسنامه سریال شناسنامه می گویند.
- ۳- در شناسنامه هر نوزاد تعداد اعضای خانواده‌ی آن فرد نیز ثبت می شود.
- ۴- حس بینایی نوزادان از زمان تولد به خوبی کار می کند.

پاسخ صمیع را به هم وصل کنید.

- گرفتن دفترچه بهداشت
- بینایی
- شناسنامه
- ملیت و هویت
- شنوایی
- جوهری کردن کف پا

- ۱- برای آشنایی با هویت یک فرد باید به ..... مراجعه کرد.
- ۲- شناسنامه‌ی هر فرد نشان دهنده‌ی ..... او می باشد.
- ۳- جهت جلوگیری از جابه‌جا شدن نوزادان در بیمارستان از ..... و دستبند استفاده می کنند.
- ۴- حس ..... در هنگام تولد در نوزادان به خوبی کار می کند.
- ۵- نوزادان تا چند ماه اول پس از تولد نمی توانند از حس ..... خود به خوبی استفاده کنند.
- ۶- برای ..... داشتن شناسنامه الزامی می باشد.

گزینه‌ی صمیع را با علامت (x) انتخاب کنید.

- ۱- کدام حس نوزاد، هنگام تولد به خوبی کار نمی کند؟

- (۱) شنوایی   ● (۲) بینایی   ● (۳) لامسه   ● (۴) چشایی

۲- کدام مورد زیر نشان دهنده‌ی هویت ملی و ایرانی ما است؟

- (۱) کارت پزشکی ● (۲) کارنامه ● (۳) دفترچه بهداشت ● (۴) شناسنامه

۳- کدام یک از موارد زیر بر روی دستبند نوزادان نوشته شده است؟

- (۱) قد ● (۲) جنسیت ● (۳) وزن ● (۴) همه‌ی موارد

۴- از شناسنامه برای کدام یک از موارد زیر استفاده نمی‌شود؟

- (۱) ثبت نام ● (۲) گرفتن دفترچه‌ی بهداشت

- (۳) پر کردن فرم بانک ● (۴) خرید اینترنتی

۵- شناسنامه مشخص کننده‌ی ..... فرد نمی‌باشد.

- (۱) هویت ● (۲) شخصیت ● (۳) ملیت ● (۴) خانواده

۶- منظور از جنسیت که بر روی دستبند نوزاد نوشته شده است، چیست؟

- (۱) نام خانوادگی نوزاد ● (۲) زمان تولد

- (۳) قد نوزاد ● (۴) دختر و یا پسر بودن

به سوالات زیر با دقت پاسخ دهید.

۱- مشخصات شما در زمان تولد در بیمارستان به چند روش ثبت شده است؟

۲- شناسنامه در چه مواردی به کار انسان‌ها می‌آید؟

۳- شناسنامه نشان دهنده‌ی چیست و چه اطلاعاتی در آن ثبت شده است؟

۴- به چه علت زمانی که خواهر نوزاد خواست او را در بغل کند، پدر گفت مواظب باش؟

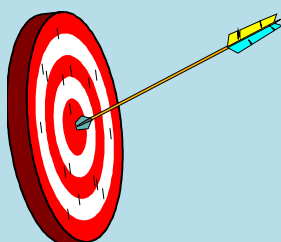

درس

۲

من بزرگتر شده‌ام

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با مفهوم رشد
- ❖ آشنایی با ابعاد رشد در انسان (تغییرات بدنی، توانایی و نیازها)
- ❖ آشنایی با مفهوم توانایی
- ❖ آشنایی با مفهوم نیاز
- ❖ آشنایی با مفهوم زمان (گذشته، حال و آینده)

فلاصهی درس

رشد کردن یعنی بزرگ تر و کامل تر شدن که باعث ایجاد تغییراتی در انسان می‌شود.

این تغییرات به سه دسته تقسیم می‌شوند:

- ۱- **تغییرات بدنی:** این تغییرات از زمان تولد آغاز می‌شود، مانند بلند شدن قد، اضافه شدن وزن و ...
- ۲- **تغییرات توانایی:** یعنی انجام دادن کارهایی که در دوران نوزادی، خودمان نمی‌توانستیم انجام دهیم، مانند بستن دکمه‌ی لباس، خوردن غذا و ...
- ۳- **تغییر نیازها:** نیاز یعنی احتیاج به وسایل و مواد ضروری که برای ادامه‌ی زندگی به آنها احتیاج داریم. نیازهای ما انسان‌ها در هر دوره از زندگی متفاوت می‌باشد. به طور مثال یک نوزاد، گرسنگی خود را با خوردن شیر رفع می‌کند اما همان نوزاد در دوران کودکی برای رفع گرسنگی نیاز به غذای کامل‌تری دارد.

مفهوم زمان: خطی است که از زمان تولد یک انسان آغاز می‌شود و تا پایان زندگی او ادامه دارد. زمان برای زندگی یک فرد به سه قسمت تقسیم می‌شود:

- ۱- **گذشته:** مانند عکس‌های قدیمی (سیاه و سفید) است که دیگر امکان تغییر در آنها را نداریم مانند اتفاقاتی که در گذشته افتاده است.

- ۲- **حال:** مانند یک عکس جدید (رنگی) است که می توانیم بهترین رنگ ها را برای آن انتخاب بکنیم. مانند اتفاقاتی که در زمان حال پیش می آید و قدرت انتخاب راه حل برای آن ها را داریم.
- ۳- **آینده:** بستگی به رنگ هایی دارد که ما در زمان حال انتخاب می کنیم. آینده می تواند پر از رنگ های زیبا و یا سیاه و سفید باشد. آینده یعنی وقایعی که بعداً پیش می آید.

دانش آموز عزیز، عکس خود را متناسب با زمان بر روی خط زمان زیر که مربوط به شما

است، بچسبان و آینده‌ی خود را طوری که دوست داری، نقاشی کن.

پرسش‌های درس ۲

جاهای خالی را پر کنید.

- ۱- رشد کردن باعث ایجاد ..... در موجودات زنده می‌شود.
- ۲- خداوند انسان‌ها را با ..... و ..... آفریده است.
- ۳- افراد به دلیل داشتن ..... و ..... بعضی از کارها را بهتر انجام می‌دهند.
- ۴- خط زمان به ..... بخش .....، حال و آینده تقسیم می‌شود.
- ۵- زمانی که یک نوزاد صاحب دندان می‌شود، یعنی که دچار ..... شده است.

عبارت صمیع را از داخل پرانتز انتخاب کنید.

- ۱- بزرگ شدن انسان جزء تغییرات (**بدنی- نیاز**) می‌باشد.
- ۲- نیاز به معنی احتیاج به وسایل و مواد (**ضروری- اضافی**) است که انسان برای ادامه‌ی زندگی به آن‌ها نیاز دارد.
- ۳- خطی که از زمان تولد انسان آغاز و تا پایان عمر ادامه دارد را خط (**زمان - استوا**) می‌گویند.
- ۴- تغییرات از زمان (**کودکی- تولد**) در موجودات زنده آغاز می‌شود.
- ۵- بستن دکمه‌ی لباس جزء تغییر در (**نیازها- توانایی‌ها**) می‌باشد.

در مقابل عبارت صمیع (ص) و در مقابل عبارت غلط (غ) قرار دهید.

- ۱- خط زمان از سه قسمت گذشته، حال و آینده تشکیل می‌شود.
- ۲- رشد کردن شامل ایجاد تغییرات بدنی و تغییر در توانایی‌های موجودات زنده می‌باشد.
- ۳- زمان گذشته شامل اتفاقاتی است که در حال رخ دادن می‌باشد.
- ۴- عدم استفاده از وسایلی که در دوران نوزادی از آن‌ها استفاده می‌کردید، نشان دهنده‌ی ایجاد تغییر در نیازها می‌باشد.

مورچین

تغییرات	سه قسمت	زمان	نیازها	موجودات زنده
---------	---------	------	--------	--------------

- ۱- خط ..... از گذشته آغاز شده و تا آینده ادامه دارد.
- ۲- رشد، یعنی ایجاد ..... در موجود زنده.
- ۳- درخواست وسایلی که تاکنون مورد نیاز ما نبوده است، نشان دهنده‌ی تغییر ..... می‌باشد.
- ۴- خط زمان به ..... قسمت تقسیم می‌شود.
- ۵- رشد کردن، تغییراتی را در ..... به وجود می‌آورد.

به سوالات زیر پاسخ دهید.

- ۱- تغییر توانایی‌ها به چه صورت اتفاق می‌افتد؟ توضیح دهید.

- ۲- خط زمان چیست؟ تعریف کنید.

- ۳- از تولد تاکنون چه تغییراتی در موارد زیر برایت به وجود آمده است؟ (جدول را کامل کن)

تغییرات بدنی	تغییرات در نیازها	تغییر در توانایی‌ها

۴- تعریف کنید.

رشد:

توانایی:

نیاز:

گزینه‌ی صحیح را با (د) علامت (x) مشخص کنید.

۱- کدام یک از تغییرات زیر از هنگام تولد تاکنون در شما اتفاق افتاده است؟

- (۱) تغییر در بدن   (۲) تغییر در توانایی‌ها
 (۳) تغییر در نیازها   (۴) همه‌ی موارد

۲- افزایش وزن و قد جزء تغییرات در ..... می‌باشد.

- (۱) بدن   (۲) توانایی‌ها   (۳) نیازها   (۴) هر سه مورد

۳- خطی که از زمان به دنیا آمدن یک انسان آغاز شده و تا پایان عمر ادامه دارد را خط ..... می‌گویند.

- (۱) مورب   (۲) زمان   (۳) استوا   (۴) نصف النهار مبدا

۴- انجام دادن کارهایی از جمله بستن دکمه‌ی لباس و غذا خوردن، نشان دهنده‌ی تغییر ..... می‌باشد.

- (۱) بدنی   (۲) توانایی   (۳) نیازها   (۴) همه‌ی موارد

عبارات زیر چه زمان‌هایی را نشان می‌دهند.

۱- دیروز علی به همراه پدر بزرگش به کتاب فروشی رفت. ....

۲- سال گذشته دانش آموزان پایه‌ی سوم پس از اتمام کتاب مطالعات اجتماعی، جشن گرفتند. ....

۳- امروز صبح پدرم برای صبحانه نان تازه تهیه کرد. ....

۴- علی تصمیم دارد که در رشته‌ی ریاضی و فیزیک درس بخواند و یک مهندس خوب شود. ....

